

træk til fælles med de egentlige marginaljorder, og hvor der kan være behov for foranstaltninger af samme art som på visse af marginaljorderne. Dette vil navnlig gælde vandløbs- og sønære arealer, herunder lavbundsgrunde, som udgør oplande til følsomme naturområder (søer og indfjorde).

Hvis marginaliseringen antager et større omfang, kan det få betydelige konsekvenser for de berørte landmænd og dermed også for visse, særligt udsatte lokalsamfund, både med hensyn til økonomien og med hensyn til mulighederne for at fastholde befolkningen. Derved kan grundlaget for erhvervsvirksomhed og for serviceydelser svækkes.

3. Strategiens indhold

Strategien omfatter både områder, der i dag er under traditionel, intensiv landbrugsdrift, og arealer, der i dag dyrkes ekstensivt eller henligger udyrkede. De sidstnævnte arealer udgør ca. 250.000 ha, hvor der er helt særlige hensyn at tage til plante- og dyrelivet og til miljøkvaliteten i vore vandløb. Disse hensyn gør sig også gældende på de vandløbsnære lavbundsgrunde og oplande til søer og fjorde, hvor der i dag er intensiv landbrugsdrift.

Det er vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang arealer fremover vil blive taget ud af driften på grund af udviklingen i landbrugets økonomiske forhold. Således som de økonomiske udsigter i dag tegner sig for landbruget, må det anses for sandsynligt, at der i de kommende år vil ske en vis marginalisering, der først og fremmest vil berøre mindre arealer på den enkelte bedrift, hvor det allerede i dag er vanskeligt at opretholde en lønsom produktion. Hvor omfattende en sådan tilpasning vil vise sig at blive, kan ikke bedømmes med nogen sikkerhed.

Indsatsen i forhold til marginaljorderne vil navnlig sigte på at imødegå eller afbøde marginaliseringen eller at fremme en ændret udnyttelse af marginaljorderne gennem:

- ekstensivering eller anden miljøvenlig landbrugsproduktion
- skovtilplantning
- opretholdelse eller genopretning som naturarealer.

I tilfælde, hvor marginaliseringen f.eks. af hensyn til lokalsamfundet ønskes imødegået, vil dette kunne ske ved en forbedring af

strukturene gennem koordineret anvendelse af landbrugsloven, udlånsloven og jordfordelsloven.

Overgang til ekstensiv eller alternativ landbrugsproduktion på arealer, der marginaliseres, vil kunne medføre miljømæssige fordele. Gennem opretholdelsen af en vis landbrugsmæssig produktion imødekømmes endvidere – så vidt det ad denne vej er muligt – hensynet til bevarelsen af et befolkningsgrundlag og af økonomisk aktivitet i landdistrikterne. Eventuelle tilskudsordninger skønnes i væsentligt omfang at kunne tilvejebringes inden for rammerne af EFs socio-strukturelle forslag.

EF-kommissionen foreslår, bl.a. for at reducere overskudsproduktionen, støtte i forbindelse med indstilling af dyrkning af landbrugsarealer, omstillings- og ekstensiveringsordninger og støtte til miljøvenligt jordbrug i miljøfølsomme områder.

Regeringen vil i EF arbejde for gennem sådanne ændringer i EFs landbrugspolitik at understøtte driftsformer, der vil nedsætte natur- og miljøbelastningen, herunder modvirke nitratbelastningen i havet og i grundvandet.

Regeringen har endvidere den målsætning, gennem tilskyndelse til den enkelte landmand og gennem skovrejsning, som et led i den fremtidige skovpolitik, at forøge skovplantningen væsentligt.

Dette er ønskeligt af mange grunde. Der er behov for øget vedproduktion og for, gennem udlægning af større, samlede skovarealer, at øge skovenes rentabilitet. Hertil kommer skovenes rekreative kvaliteter.

Regeringens overvejelser er endvidere mundet ud i en række initiativer, som vil tilgodese en miljømæssig udvikling:

- der skal kunne udlægges 6 meter brede bræmmer på begge sider af offentlige og større private vandløb. I sådanne bræmmer skal gødskning og sprøjtning ikke være tilladt. Spørgsmålet om en eventuel erstatning overvejes i forbindelse med kommende lovgivning.
- omkring beskyttede naturtyper skal ligeledes kunne udlægges beskyttelsesbræmmer, hvor gødskning og anvendelse af pesticider ikke skal være tilladt. De beskyttede naturtyper omfatter moser, søer, heder. Denne beskyttelse skal også kunne gælde visse ferske enge og overdrev.